

Projektrapport

Miljötillsyn hos lantbrukare i Skövde

3 juni 2026

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Detta gjorde vi

I det här projektet kontrollerade vi 17 lantbruk varav samtliga hade någon typ av djurhållning. Verksamheterna ligger i Skövde kommun. Hela Skövde kommun ligger inom nitratkänsligt område vilket innebär att lagstiftningen ställer högre krav på lagring och spridning av gödsel samt dokumentation av gödselhanteringen. På kontrollerna tog vi upp frågor om växtnäring, växtskydd, cisterner, avfallshantering och animaliska biprodukter. Av de 17 verksamheter som vi kontrollerade var 8 anmälningspliktiga verksamheter (C-verksamheter). Hos dem kontrollerade vi även deras egenkontroll. Övriga 9 var varken tillstånds- eller anmälningspliktiga (U-verksamheter).

Under tillsynen fokuserade vi på verksamheternas genomförda eller planerade transporter av farligt avfall. Anledningen är den ökade nationella medvetenheten om illegal avfallshantering, samt att vi sett att det finns behov av information och diskussion kring skyldigheter och tillvägagångsätt. Därför lämnade vi ut ett informationsblad om lagkrav vid transporter av farligt avfall tillsammans med bokningsbrev så att verksamhetsutövaren skulle kunna förbereda sig bättre inför inspektionen.

Under 2026 har Jordbruksverket inget pågående nationellt projekt inom tillsynen. Vi fortsatte att följa upp verksamheternas behov av lagringsvolym, spridningsareal, samt egenkontroll och rutiner för att minska näringsläckage från lagringsutrymmen och gödselhantering.

Resultat

Vi genomförde 17 kontroller. Av dessa kunde vi konstatera avvikelser hos 9 verksamheter. De flesta bristerna var ringa avvikelser från lagstiftningen. På 5 verksamheter diskuterade vi avvikelser vi upptäckt och verksamhetsutövarna åtog sig att åtgärda dem tills nästa kontroll. Avvikelserna gällde rapportering av transport av farligt avfall, besiktning av dieselcisterner, rutiner för att skydda kadaver från vilda djur, samt att dokumentera vilken hänsyn som tagits till markens kvävelevererande förmåga i växtodlingsplanen. På 4 anmälningspliktiga verksamheter saknades fullständig kemikalieförteckning med information om kemikaliernas hälso- och miljöfarlighet. För en verksamhet inväntar vi kompletteringar innan vi kan göra en bedömning i ärendet.

I 4 fall krävde avvikelserna mer direkta åtgärder som kräver uppföljning innan nästa planerade kontroll. Det gällde bland annat utredning om två miljösanktionsavgifter för att verksamheterna inte dokumenterat de uppgifter som krävs i deras sprutjournal. En verksamhet behövde åtgärda läckage från sin pumpbrunn, och en annan verksamhet behövde se till att påfyllningen av gödsel i en gödselbrunn sker under täckning.

Vår uppföljning efter projektet

Verksamheterna med ringa avvikelser åtog sig att åtgärda bristerna. Vi kommer att följa upp dem vid nästa planerade kontroll. Skulle en sådan avvikelse återkomma kommer vi att förelägga verksamheten att åtgärda avvikelserna.

Även verksamheterna med avvikelser av normalgraden åtog sig att åtgärda dem, och vi följer upp åtgärderna inom överenskommet datum. De verksamheter som inte skickar in kompletterande uppgifter inom överenskommen tid kan komma att få ett föreläggande om att skicka in en komplettering.

I ärenden där vi utreder miljöstraffavgifter har verksamhetsutövarna fått möjlighet att lämna synpunkter inför beslut.

Vad blev nyttan med projektet?

Stora områden av Miljösamverkans medlemskommuner befinner sig inom nitratkänsligt område. Denna typ av områden är utpekade av Jordbruksverket som särskilt bidragande till näringsläckage från jordbruk i enlighet med överenskommelser i EU:s nitratdirektiv. Det finns också många sjöar och vattendrag inom medlemskommunerna som omfattas av vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för 2021–2027. Vattenmyndigheterna fastställer miljö kvalitetsnormer som bestämmer vilken kvalitet inom områdena ekologisk och kemisk status som vattendragen har och vilken status de ska uppnå innan slutet av förvaltningsperioden. I vattenmyndigheternas bedömning av vattendragens status har de i de flesta fall bedömt jordbruket som en betydande påverkan för vattnens näringsbelastning. Växtnärings tillsynen är därför mycket viktig i Miljösamverkans medlemskommuner eftersom området är belastat av näringsämnen som kan bidra till övergödning och försämrade ekologisk kvalitet i våra sjöar och vattendrag.

Svenskt lantbruk ger närproducerade livsmedel och är helt nödvändigt för att skapa det öppna, biologiskt rika landskap som kännetecknar svensk landsbygd. Trots det påverkar all växtodling och djurhållning miljön negativt i viss omfattning eftersom näringsämnen från växtodling och gödsel bidrar till övergödning i vattendrag, sjöar och hav. Med miljö kvalitetsmål som Ingen övergödning, Grundvatten i bra kvalitet och En giftfri miljö i sikte fokuseras tillsynen på att minska läckage av näringsämnen och kemikalier från lantbruket. Genom löpande tillsyn kan vi säkerställa att miljölagstiftningen uppfylls och därmed att den negativa påverkan på miljön minskar.

Fakta om projektet

Namn:	Miljö tillsyn hos lantbrukare i Skövde
Projektet pågick:	1 januari till 30 januari 2026
Detta granskade vi:	<ul style="list-style-type: none">• Växtnäring• Växtskydd• Animaliska biprodukter• Avfallshantering• Egenkontroll
Antal anläggningar:	17
Antal anläggningar utan avvikelser:	7